

LAISVĖ—LIBERTY

Vienintelis lietuvių kalboje
dienraštis Rytinėse Valstijose

Dalis Queens apskrityje (N. Y.)	\$11.00
Kanadoje	11.00
Kitų užsienyje	15.00
Metam prenumerata:	
Jungtinėse Valstijose	10.00
Pavienio egzempl. kaina	5 centai

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ—LIBERTY

The Only Lithuanian daily in
Eastern States

110-12 Atlantic Avenue

Richmond Hill 19, N. Y.

Telephone Vtrglnia 9-1827

PRICE 5c A COPY

No. 9

Richmond Hill 19, N. Y., šeštadienis, Sausio (Jan.) 12, 1957

METAI 47-ti

KRISLAI

Nei doktrina, nei išmintis.
Jiems naujos viltys.
Taikos šalininkų eilėse.
Linkui pabaigos.

Rašo A. Bimba

Prezidentas Eisenhoweris antrąjį terminą pradeda drausmės. Jam jau nebeužtenka tų valčių, kokias konstitucija suteikia. Jis jau reikalauja, kad Kongresas iš anksto ir be ūkurių nieko suteiktų jam teisę naudoti ginkluotą jėgą Viduriniuose Rytuose.

Tai esanti "Eisenhowerio doktrina". Bet kokia čia doktrina? Doktrina turi turėti savo teoriją, savo filosofiją. Troškimas daugiau galios nėra doktrina. Tai yra tikslai, godumas, lakumumas, nepasitikėjimas nei žmonėmis, nei jų išrinktais atstovais.

Sis mūsų prezidento pasimėjimas netgi nėra pagrįstas per daug didele išmintimi.

Kam ne aišku, kas gi negali matyti, jog žvanginimas ginklais, kuomet pasaulis ištrokęs taikos, nelaimės naujų Amerikai draugų. Pamatykite, dauguma tų valčių, kurias prezidentas ginklais žada sugauti nuo komunizmo, nusistatys prieš Ameriką.

Arabai dar nepamiršo nei anglų, nei francūzų. Ginklai pasilieka ginklais. Jėga pasilieka jėga. Svetima jėga ilgus metus smaugė Vidurinių Rytų kraštus.

Vienus ginkluotus globotojus jie nuvertė, arba baigia nuvertinti. Jiems siūloma globotojais kiti.

Firma nesvarbu: Londonas, Paryžius ar Washingtonas. Svetima ranka, svetimi interesai.

Vieną dalyką prezidento žygis jau pasiekė. Jo pareikštas iš Kongreso suteikti teisę pasiūsti ginkluotą Amerikos jėgą į Vidurinius Rytus vėl pastatė ant kojų naujo karo kurstytojus ir šalininkus. Jie tapo apginkluoti naujomis viltimis. Buvo nusiminę, dabar vėl atbudo ir atkiuto.

Užtenka pavartyti lietuviškų klerikalų, menševikų ir smetonininkų spaudą. Nesitveria jie džiaugsmu. Ameriką pagaliau susiprantanti. Ameriką eisianti ir jėga pamokinsianti bolševikus. O susikūrusi Lietuva jiems į rankas įkrisianti, kaip prisirpus uoga.

Panašiai gieda žmonijos neprieteliai visose tautose.

Tuo tarpu, reikia pripažinti, kad taikos šalininkų eilės gyvena krizė. Pasidalinimas socialistiniuose kraštuose, ginčai ir diskusijos apie "naujosios socializmo kelius", apie "tautinį komunizmą", "destalinizaciją" ir tt., t. t. šalininkų frontą įsėdė daug nesusipratimo.

Tai išlyginti, pašalinti ir išgyvendinti reikės nemaža laiko.

Smarkiai susvyravo ir taip vadinamos neutralios šalys. Tai ryškiai pavaizduoja pareiškimai ir išsireiškimai Indijos premjero Nehru, Jungtinėse Tautose užsilaikymas tų šalių kaip Ceylonas, Indonezija.

Bet, žinoma, verkti neapsi-

Naujasis premjeras neprileido rinkimų

H. Macmillanas pravesias labiau palankią amerikiečiam politiką

Londonas. — Naujuoju Britanijos premjeru yra H. Macmillanas, žmogus, kuris skaitomas Konservatorių partijos dešinio sparno žmogumi. Jis iki šiol buvo Edeno kabineto nariu. Macmillanas laimėjo prieš Butlerį, kuris turėjo ambicijų tapti premjeru.

Manoma, kad Macmillanas, kuris yra artimas Eisenhowerio pažįstamas, bandys laikytis labiau proamerikietiškos politikos, derinti labiau šiu dviejų šalių užsienio politikos nusi-statymus.

Panašiai kaip Churchillas, taip ir Macmillanas yra "pusiau-amerikietis", nes jo motina gimė Amerikoje. Jis anksčiau buvo Britanijos užsienio reikalų ministru. (Washingtonas jau kalbama apie tai, kad Macmillanas artimu laikų aplankys Washingtoną ir tarsis su prez. Eisenhoweriu.)

Neprileis rinkimų

Tuoju po to, kai jis sužinojo, kad paskirtas premjeru, Macmillanas paskelbė, kad jis nešauks naujų rinkimų, kaip tai reikalauja Darbo partija. Darbiečiai sako, kad naujų rinkimų reikia, nes žmonės prarado pasitikėjimą ne tik Edenu,

Jungtinės Tautos. — Generalinė asamblėja pradėjo svarstyti Alžyro klausimą. Paryžiuje premjeras Mollet pabrėžė, kad Francūzija neturi mažiausio noro trauktis iš Alžyro.

Varšuva. — Lenkijos valdžia praplatino valstiečių žemės paveldėjimo teises, bet tuo pačiu laiku bus stengiamasi steigti daugiau kooperatyvinių ūkių.

moka. Vilties nereikia nustoti. Su laiku padėtis pasitaisys, turės pasitaisyti. Naujas pasaulinis karas reikėtų visuotinį sunaikinimą. O žmonija prie tokios katastrofos neprisileis.

Kaip žinia, Laisvės vėjus oficialiai užsidaro ir užsibaigia su sausio 20 d. Tai bus šviesa savaite prieš šerinkų suvažiavimą. Pilnus rezultatus išgirsime tik tai suvažiavime.

Svarbu ir tos kelios paskutinės dienos. Tarpe vajininkų išsivystė gražios lenktynės.

Nauja prenumerata, atnaujinta sena prenumerata, doleris kitas aukų, pasveikinimas suvažiavimui, kiekviena dienraščiu parama stiprina pažangos ir taikos frontą. Tai visi turkime mintyje, baigdami šį vąjį ir, besiruošdami prie šio suvažiavimo.

bet konservatoriais bendrai. Bet Macmillanas sakė, kad apie rinkimus dabar negali būti kalbos. Bet jei-gu rinkimai įvyktų, sakė jis, "konservatoriai laimėtų".

Macmillanas jau pradėjo penktadienį organizuoti naują kabinetą ir šį savaitę galį kabinetas bus sudarytas. Konservatorių spanda reiskia viltį, kad Macmillanas parodys daugiau energijos, negu Edenas. Darbiečių "Daily Herald" sako, kad vieno torio pakeitimas kitu nepakeis padėties.

Čou En-lajus jau Varšuvoje

Varšuva. — Didelės žmonių minios ir visa valdžios bei partijos vadovybė aerodrome sutiko Kinijos premjerą Čou En-lajų, kuris čia atskrido iš Maskvos tarybiniu reaktiviniu (jet) orlaiviu. Žmonės taip norėjo pamatyti Kinijos premjerą, kad prasiveržė pro policijos linijas. Čou inspektavo karinę garbės sargybą. Aerodromas buvo papuoštas Lenkijos ir Kinijos vėliavomis, vietomis matėsi ir tarybinės vėliavos.

Čou En-lajus praleis Varšuvoje savaitgalį, tyrinėjantis su Gomulka, Cyrankevičium ir kitais vadais. Jis paskui išvyks Vengrijon, o iš ten sugrįš Maskvon kelioms dienoms.

Lenkijos spauda sveikina Čou En-lajų kaip vieną žymiausių svečių, kurie kada nors aplankė Varšuvą.

Pietų Afrikos rasistai teis žymų rašytoją

Johanesburgas. — Pietų Afrikos rasistinė valdžia paėmė ir savo nagus žymiausiajį tos šalies rašytoją, Alaną Patoną, "Cry, the Beloved Country" autorių. Patonas yra plačiai žinomas ir užsienyje.

Valdžia jam isakė prisistatyti teisme sausio 28 dieną. Kaltinimas prieš jį yra, kad jis Durbane kalbėjo "nelegališkame" negrų susirinkime.

Rasistinė Strijdomo valdžia jau seniai ieškojo prie-kabių prieš Patoną, kuris yra griežtas rasizmo priešin-sas. Jis pats yra anglų kil-mės žmogus.

Prieš Patoną persekioji-mą jau protestavo visa ei-lė rašytojų organizacijų pa-čioje Pietų Afrikoje ir už-sienyje.

Laisvės bendrovės dalininkų suvažiavimas sausio 27 d.

Mažai tesimato bruzdėjimo sudarymui sėkmingo šių metų Laisvės Bendrovės dalininkų suvažiavimo. Iki šiol atsiliepimų ir suvažiavimą gavome sekamai:

"Proga įvyksiančio Laisvės Bendrovės šerinkų suvažiavimo siūnčiu širdingus linkėjimus visiems suvažiavimo dalyviams, taipgi ir visiems Laisvės skaitytojams ir jos rėmėjams.

"Linkiu, kad šis suvažiavimas padarytų kuo geriausių nutarimų, kaip tai Laisvės Dienraščio išlaikymui, kad jis, kaip darbo žmonių reikalų gynėjas, gyvuoti dar ilgai ir gintų darbininkų klasės reikalus.

"Laisvės ir bendrai darbininkų klasės reikalų rėmėjas.

Peter Butkevičius,
St. Petersburg, Fla."

Laisvės paramai Peter Butkevičius prisiuntė \$5.00. Skaitykite kitą gražų laiškutį:

"Gerbiami Laisviečiai!

"Čia prisiunčiu čekį sumoje \$50 dienraščiu Laisvei suvažiavimo proga nuo L. L. D. 45 kuopos.

"Gaila, kad mes nesusėjomė prisidėti prie \$15,000 fondo, tai skubinamiesi paremti dienraštį suvažiavimo proga.

"Su geriausiais linkėjimais suvažiavimui ir dienraščiu Laisvei!

J. Greblick, LLD 45 kp. finansų raštininkas,
St. Petersburg, Fla."

"Siunčiame sveikinimus ir širdingus linkėjimus Laisvės Bendrovės suvažiavimui ir pačiam dienraščiu iš Saulėtos Floridos. Taipgi siunčiame dienraščiu Laisvei paramos \$27.

Grupė miamiečių

Gražus atbalsys iš Floridos suvažiavimo proga. Labai lauksime iš kitų kolonijų atsiliepimų ir šaukiamą suvažiavimą.

Frank ir Ona Černevičiai iš Maspeth, L. I., išvyko poilsui į Floridą. Išvažiuodami jie įteikė Laisvei dovaną suvažiavimo proga \$10.

Viso finansinės paramos dienraščiu suvažiavimui proga gavome dar tik \$92. Labai skrumna suma!

Suvažiavimo sveikinimai ir parama dienraščiu labai paveikia ir suvažiavimą susirinkusių dalininkų ūpą. Pasirūpinkime gerai nuteikti dalininkų ūpą suvažiavime, nesivėluokime su pasveikinimais suvažiavimui ir su aukomis dienraščiu.

Suvažiavimas įvyks sausio-Jan. 27 dieną, prasidės 10 val. ryto, Liberty Auditorijoje, 110-06 Atlantic Ave., Richmond Hill, N. Y. Kiekvienas Laisvės Bendrovės dalininkas, jei tik nepertolima kelionė, privalo dalyvauti suvažiavime. O vykdam ir suvažiavimą, rimtai pagalvokite apie dienraščio ateitį ir duokite suvažiavimui geros iniciatyvos tuo reikalu.

Po suvažiavimo vakare bus Laisvės banketas. Kviečiame visus būti bankete, nes turėsime svečių iš kitų kolonijų, bus malonu su jais pasimatyti.

Laisvės Administracija

Vėliausios žinios

Iš viso pasaulio

Atlanta, Ga. — Policija suėmė 6 negrų pastorius, protestantų kunigus, ku-drie demonstratyviai važinėjo autobusuose priekinėse sėdynėse, kurios rezervuotos baltiesiems. Tie negrų kunigai savo žingsniu siekė atnešti klausimą i teismą. Jie dabar paleisti po kaučias. Montgomery, kur rasistai išsprogdino bombas keturiuose negrų bažnyčiose ir dvieju pastoriu namuose, viešpatauja didelis itempimas. Autobusai visai sulaikyti.

Londonas. — Iš premjero vietos pasitraukęs Edenas dabar pasitraukė ir iš parlamento, kas reiškia, kad jis palieka aktyvų politinį gyvenimą. Jis gal, kaip aristokratinio titulo nešėjas, taps Lordų rūmų nariu.

Budapeštas. — Sepel fabrikų ir kelių kitų įmonių darbininkų tarybos save likvidavo. Jos paskelbė, kad negali toliau veikti. Budapešto radijas sako, kad vėl įvyko demonstracijos.

Eisenhoweris jau numatęs infliaciją

Prezidentas kalbėjo Kongresui, dėstė ateities politines gaires

Washingtonas. — Prezidentas Eisenhoweris savo "State of the Union" kalboje Kongrese pripažino, kad kraštui gresia ekonominė krizė infliacijos pavide. Jis sakė, kad infliaciją galima išvengti nekeliant algų, nebent didinama produkcija. Apie algas jis pasisakė gan tvirtai. Bet kaslink kainų, jis klausimą paliko fabrikantų gerai valiai, sakydamas, kad jie turėtų naudoti "savęs disciplinavimą" ir "nekelti

bereikalingai kainų".

(Eilė atsakingų unijų vadų jau išsireiškė, kad prezidento vaistai prieš infliaciją naštą vyriausiai uždeda ant darbininkų pečių, kad jis reikalauja, kad darbininkai tenkintųsi tomis pačiomis algomis, tuo tarpu, kai neragina pilnai su-laikyti kainų kėlimą.)

Apie civilines teises

Apie civilines teises prezidentas Eisenhoweris sakė, kad reikėtų sudaryti dvipartinę komisiją, kuri imtųsi tą klausimą studijuoti, kad Teisingumo departamente būtų įsteigtas civilinių teisių skyrius, kad būtų prarastas įstatymas, kuris įgalintų federalinę valdžią naudoti civilinius teismus prieš civilinių teisių laužytojus.

Apie užsienio politiką

Užsienio politikos klausimais Eisenhoweris kar-tojo, kad reikia sulaikyti komunizmą. Jis sakė, kad Amerika lieka prie nusistatymo, kad ginklavimą galima kontroliuoti orinėmis inspekcijomis. Jis ragino suteikti daugiau fondų taip vadinamai "Laisvosios Europos" radijo stotiai, kuri kiršina Rytų Europos žmones prieš jų valdžias.

Republikonų vadai visi sakė, kad Eisenhowerio kalba jiems patiko. Demokratų vadovas bute Rayburn sakė, kad Eisenhowerio kalba buvo "vienas tų dalykų" — kitaip sakant, joje nebuvo nieko naujo.

Per dešimt metų aklas, jis staiga praregėjo...

Mansfield, Tex. — Rašytojas John Howard Griffin, kuris pilnai apako nuo karo žaizdų 1946 metais, dabar staiga praregėjo. Daktarai nežino kaip ir kodėl, bet regėjimas jam staiga grįžo ir jis mato pilnai. Jis pirmu kartą pamatė savo žmoną, kurią vedė jau apakęs, ir du savo vaikučius, vienerių ir dviejų metų.

Jungtinės Tautos. — Jordaniečiai sako, kad Izraelio armija koncentruojasi prie Jordano sienos. Jordano delegacija prašė J. T. imtis priemonių, kad neprileisti agresijos.

Washingtonas. — Francūzijos užsienio reikalų ministras Pineau iš New Yorko atvyko čia ir konferavo su Dullesu.

ORAS NEW YORKE
Giedra ir šalta

Achesonas prieš D. Eisenhowerio karinę doktriną

Washingtonas. — Kongreso Atstovų buto užsienio reikalų komitetas pakvietė buvusį demokratinių valstybės sekretorių Achesoną išsireikšti, kokia yra jo nuomonė apie Eisenhowerio "doktriną", tai yra, administracijos planus kaslink Artimųjų Rytų.

Achesonas sakė, kad Eisenhowerio doktrina, grasinanti ginklu vartojimu Artimuose Rytuose, yra pavojinga ir nereikalinga. Ji yra panaši į seniau Dulleso išvystytą teoriją, kad Amerika geriausiai pasitarnauja taikai, kai randasi ant karo prarajos krašto, tai yra, visuomet taip įtem-pia padėtį, kad beveik pri-siartina prie karo, ir tuomi "atbaugina komunistinį pasaulį".

LAISVĖ
LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisve, Inc.
Established April 5, 1911
Every day except Sundays, Mondays and Holidays
110-12 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL 19, N. Y.
President CLEMENT BREADY; Secy-Treasurer, WILLIAM CHAPELS
Editor, ROY MIZARA
SUBSCRIPTION RATES
United States, per year \$10.00
Canada and Brazil, per year \$11.00
United States, per 6 months \$6.00
Canada and Brazil, 6 months \$6.50
Queens Co. \$11.00 per year
Foreign countries, per year \$15.00
Queens Co. \$6.50 per six mos.
Foreign countries, 6 months \$8.00
Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.
under the Act of March 3, 1879

EDENUI PASITRAUKUS

DIDŽIOSIOS BRITANIJOS ministrų pirmininko Anthony Edeno atstatai didelis pasitraukimas. Tai buvo laukta, tai buvo numatyta.

Jau seniai buvo žinoma, kad tarp Edeno ir mūsų šalies valstybės sekretoriaus Dulleso santykiai yra prasti. Tuos santykius pablogino Edeno sugalvota karinė avantiūra Egipte, — avantiūra, kurią Edenas, pasitaręs su Francūzijos Molletu, atliko be Washingtono leidimo, be jo sutikimo, net be jo žinios!

Politiniai stebėtojai dabar sako, jog Edeno pasitraukimas iš valdžios viršūnės, valstybės departamentų gerai nuteikė. Edenas, matyt, buvo „nepaklusnus berniškis“, jis, Edenas, dar vis galvojo senoviskai; jis galvojo, būk Britanija esanti tokia pati, kokia buvo prieš keliolika metų: tyrtą, pirmąją valstybę, prieš nieką nenusilenkianti, nieko nebijanti, niekam nepataikaujanti.

Dabar jis pamatė, jog taip nėra. Britanija turi klausyti savo dėdės — Dėdės Samo, o jei ne!...

Kadaise buvo siūlyta, kad Didžioji Britanija taptų neutrali, kad ji būtų lyg ir ryšys tarp Amerikos ir Tarybų Sąjungos, kad ji neklaušytų visko ir visuomet, kad Dėdė Samas padiktuoja. Bet taip nebuvo. Britanija pasiliko „Vakarų bloke“ ir NATO organizacijoje. O tai reiškė, kad ji, kaip ir kitos valstybės, kurios tan blokan įeina, turi klausyti, ką įsako Dėdė Samas!

Edenas, matyt, manė gauti stiprybę avantiūra Egipte. Jis sugalvojo pradėti prieš Egiptą karą. Ką gi, iškels Egipto žemė savo kariuomenę, užims Suezio kanalą ir kitas strategines pozicijas, pašalins prezidentą Nasserį, na, ir sutvirtins Britanijos prestižą, pakels jos vardą, nepaisant, ką jį pasakys Dėdė Samas.

Bet taip neišėjo. Tiesa, Egiptui agresoriai padarė didelių nuostolių, bet sau jie taipgi nuostolių pridirbo. Iš Egipto žemės jie buvo priversti nešintis su didele gėda!

Edenas, Mollet ir kiti, matyt, buvo „pamirę“, kad šių dienų pasaulis ne tas, koks buvo prieš keliolika metų. Jie „pamiršo“, kad šandien yra tvirtas socialistinis pasaulis, kad gyvytoja kietas valstybės kaip Tarybų Sąjunga, kaip Kinijos Liaudies Respublika, kurios yra tvirtos ir pasiryžusios sulaukyti agresorius, neprileisti trečiam pasauliniam karui užsiliepsnoti.

Is Paryžiaus New York Timesui pranešama, jog ten galvojama šitaip: Edenas — „britų-francūzų militarinių veiksmų Suezio pavėluota auka“.

Francūzijos premjeras Mollet pasiuntė „draugišką“ laišką Edenui, apgailestaujant jo pasitraukimą iš valdžios. Paciam Molletui taipgi gal būt neužilgo teks būti „pavėluota auka“.

Maskvos Tassas, oficiali Tarybų Sąjungos žinių agentūra, rašydamas apie Edeno pasitraukimą, priminė, jog „Edeno rezignacija yra Britanijos nepasisekusios avantiūros Egipte rezultatas“.

Galimas daiktas, kad Edenas sirguliuoja, nesijaučia gerai, bet taip pat galimas daiktas, kad jo ligą pagilino nepasisekimas Egipte. Jo pačien didelį pasiną įvare ir „Eisenhowerio doktrina“.

Ką gi parodo „Eisenhowerio doktrina“? Ji parodo, kad ne Britanija šiandien gali diktuoti silpnoms tautoms, bet Amerika. Britanija tegali būti tik prisilejota kumelaite prie amerikinio vežimo.

Pačioje Britanijoje prieš Edeną jau seniai buvo iškylęs didelis žmonių judėjimas — tuojau, kai tik Edenas pradėjo savo militarinę avantiūrą Egipte.

Darbiečiai tiesiog reikalauja, kad visa konservatorių valdžia trauktųsi šalin, kad būtų paskelbti nauji parlamento rinkimai, per kuriuos žmonės galėtų tarti savo žodį ateities klausimais.

VISA TAI PASAKIUS, verta priminti ir tai, kad Edenas yra suvaidinęs neblogą rolę tarptautinėje politikoje.

Edenas, kadaise būdamas užsienio reikalų ministro pareigose, visuomet buvo griežtai nusistatęs prieš fašistinę ašį. Karo metu jis stjojo už glaudų bendradarbiavimą su visomis valstybėmis — kapitalistinėmis ir socialistinėmis, — su Tarybų Sąjunga, — kad būtų greičiau sudaryta fašistinė Vokietija ir agresoriška Japonija.

Prieš pusantrų metų Edenas entuziastiškai stjojo už Zenevos konferenciją. Jis padėjo baigti karą Vietnam. Kitais žodžiais, jis savo laiku buvo geras statesmanas.

Didžiausia jo klaida buvo Egipte. Edenas norėjo vienu mostu pašalinti Nasserį ir turėti laisvas rankas Egipte. Išėjo betgi taip, kad Nasserį Edeno veiksmas sutvirtino, o jį patį susilpnino iki tiek, kad turėjo trauktis iš valdžios!

LITERATURA--MENAS

Jau niegi Dzūkijos poetai

Po tėviškės dangum rada tu laimę

Lietuvos žmonės dirba, mokosi ir dainuoja. Ameriką pasiekia tik kai kurie centriniai Lietuvos laikraščiai bei žurnalai — ten telpa daug grožinės literatūros kūrinių — eilėraščių, apsakymų, etc. Bet kiek jų telpa tuose laikraščiuose, kurių mes negauname ir nematome! Aniai Varėnoje (Dzūkijoje) leidžiamas laikraštis „Tarybinis Balsas“, kurio redaktorius — J. Dzenajevičius. Be straipsnių ir žinių ten pasirodo ir daug grožinės literatūros kūrinių — daugiausia eilėraščių, kuriuos rašo to rajono moksleiviai, mokytojai, tarnautojai, kolūkiečiai. Vienas geras prietelis mums prisuntė pluoštą eilėraščių, tilpusių Varėnos „Tarybiniam Balsui“. Vis tai darbai Dzūkijos sūnų ir dukrų, kuriančių naują, šviesų, kultūringą gyvenimą. Dėkiodami prisimėmė už paslaugą, mes čia spausdiname kai kuriuos jų eilėraščių. Redakcija.

Dzūkijos kraštas

Ten, kur ramūs upeliai vagoja
Klonius, pievas, smėlėtas dirvas,
Ten, kur Nemunas žilas banguoja,
Gimtas kraštas, mana Dzūkija...
Plačios lankos, žali pušynėliai
Juosia kaimą Dzūkijos čionai.
O kaip nuostabiai saulė žėri
Josios platus gimti ežerai!
Ankstų rytą pakėlusi galvą,
šypsos, šviečia saulutė meili.
Ji bučiuoja pabudusias kalvas,
Glosto varpas kviečių pakely.
Saulėi tekant, rasa sidabrinė
ant laukų ir dirvonų nukris...
Kokį saulėtą mano tėvynę,
Kokį saulėtą mano šalį!

O, CYRAITĖ,
IX kl. mok.

Druskininkai

Teka Ratnyčėlė

Ratnyčėlė — mažytis Nemuno intakas, išteka iš nuostabių Lato ežerų. Kadangi j ežerų netekia jokios vandenys, o ištekanči Ratnyčėlė gana švari, Latas metai iš metų džiūsta.

Oi teka teka ten Ratnyčėlė
I Nemuną senelį,
Užtat gražuolis Latas įsėlęs
Putota audra kaimą.

Oi teka teka ten Ratnyčėlė
Už Nemuno senelio.
Saltinių versmės — jos asarėlės,
Kad ištekt negali.

Verkia, vaitoja Latas gražuolis,
Kad mylima nemylė.
Lekia su audra vėsulo suoliais,
Paskui pailsės tyli.

Kartais, kai saulė bangas dabina
Su spinduliais gražiausiais,
Latas nušvinta ir apkabina
Ją pakuždomis klausia,

Kodėl pamilo Nemuną žilą,
Senelį saltą, rūstų? —
Nemunas senas, ne viena myli,
O aš iš meilės džiūstu.

Sraunų srauniojom bangų bangelėm
Sutviska Ratnyčėlė,
Dar labiau skuba į ilgą kelią
Pas Nemuną senelį...

R. SADAUSKAS

Druskininkai

Mokytoja

Neramios buvo rudens naktys,
Net žvaigždės krūpčiojo išblyskę...
O jie atslinkdavo kaip vagys
Tais šunkeliais patamsių miško.

Mes ją mylėjome kaip mamą,
Ji mokė, kaip kovot už laudį,
Ją naktį rudeno neramiai
žudikai žvėriškai saūdė.

Kovotojo ir komunisto
Mums liks didingas atminimas,
O tuos, kurie žudyt įdėjo,
Telydi laudies prakeikimas!

A. CESNULYTE,
X kl. mok.

Varėnos II vid. m-la

Varlių daktaras

(PASAKAITĖ)

Kiek svetelių ten sustoję:
Kas gi, kas gi ten dejuoja?
Tai Varlė pasveikt negali,
Skauda gerklę ir pilvėlį.

Varlė guli, aimanuoją...
Vos, vos judina ji kojas.
Daugel daktarų atvyko,
Bet pagydyt nepavyko.

Vėžys žnyplėmis ją bado,
Sliestas kompresus jai deda.
Net plėštinė Lydeka
Vis teiraujasi: „Na, ką?“

Bet prasiskleidžia štai nendrės —
Naujas gydytojas — Gandras.
Vėžys spruko, spruko Sliestas.
Lydeka neatsilieka.
Issikišo ilgas snapas,
Bet Varlės nėra nė kvapo.

Nėra jokios abejonės,
Kad pasveiko jau ligonis.

STEPAS KAZAUSKAS

Aladaukos km.

Nauji metai--svarbūs darbams projektai

Rašo M. Stensler, sekret.

LMS Suvažiavimas šiomet

Lietuvių Meno Sąjungos nacionalis suvažiavimas įvyks ateinantį pavasarį. Neperanksti jau pradėt svarstyti ir rengtis prie tos dienos.

LMS Centro narių pageidavimas buvo, kad konferencija įvyktų kur nors viduryje tarp Chicagos ir New Yorko, kaip tai Clevelande arba Pittsburghe. Bet pasirodė, kad meninės spėkas tose kolonijose nebuvo galima užtektinai išjudinti, kad įsijungtų į rengimo darbą. Tad tenka laikyti šią konferenciją Centro namuose, New Yorke. Nors chiegiečiai vis stjojo už savo miestą, bet kadangi pereita konferencija ten buvo, tai pakeltimas į rytus turėjo būti.

Centro valdyba numato, kad gegužės mėnės būtų patogesnis geresniai pasiūsiui delegatams ir artistams. Konferencija bus laikoma dviejų dienų sesijose, šeštadienio ir sekmadienio.

Taipgi valdybos tarimas yra, kad nesiruošti prie Nacionalio Festivalio. Dažnai būna, kad prie Festivalio prisirengimas ir jo pastatymas užima daug suvažiavimo laiko ir konferencija pasilieka kaip ant-rasis bėgantis dalykas.

Žinoma, nebūtų menininkų suėjimas be meninės programos. Artistai, delegatai yra kviečiami koncertinei programai po suvažiavimo.

Kuomet mūsų veikimas dabar daugiausiai remiasi choralais ir dramos rateliais, tai jų pageidavimai ir nurodymai turėtų būti pakelti konferencijos metu. Gal būt svarbiausia problema mūsų tarpe šiomis dienomis, tai gavimas naujos, tinkamos medžiagos dainininkams ir vaidintojams. Ir su tuo surišta platinimas, garsinimas ir panaudojimas.

Šie klausimai, ir eilė kitų, turi būti išmintingai išrūti ateinančiame suvažiavime.

F. Balevičiaus kūrinių rinkinys

Pradedant šiuos metus turi eiti smarkiau į priekį darbas gavimui F. Balevičiaus muzikos knygai prenumeratų. Leidimas tokios pilnos ir gražiai atspausdintos knygos yra gana didelis Centro Komiteto pasiryžimas. Šis paminklinis leidinys apims arti 10 metų muzikos kūrimo darbo kompozitoriaus Prano Balevičiaus-Balwood.

Galima numatyti, kad šis leidinys bus kaip naujas dainų šaltinis mūsų dainininkams. Į rinkinį įeina 14 dainų su piano akompanimentais, — 7 dainos chorams, 4 dainos solistams ir 3 dviejų balsų duetams arba mažiems chorams. Dainos įvairios, parinktos nuo lengvesnių iki gan sunkesnių, svarbių kavalų, augščiau išlavintiems solistams bei chorams.

Rinkinyje bus eilė dainų, kurios niekad nebuvo pirmiau spausdintos, kaip tai žemam balsui daina „Ei, Tu, Dominykai“, žodžiai Straz-

do; „Be pinigų“, žodžiai R. Zidžiūno; ir nauja lietuviška „Happy Birthday“ daina grupėms dainuoti.

Dabar kaip sykis laikas chorams ir meno rėmėjams užsisakyti pundus „Rinktinės“ platinimui per visas kolonijas. Jūsų atsisaukimas ir greitas užsisakymas parodys mums, kiek galėsi, me spausdinti kopijų. Gerai tą parodė mūsų paskutinis Meno Sąjungos leidinys, poezijos knygelė „Gyvenimo Sūkurių“, kad yra svarbu numatyti skaičių prenumeratorių. Poezijos knyga jau beveik visa išparduota ir ateičiai tik kelias turėsime archyve.

Su muzikos spausdiniu daug painiau ir palyginamai daug brangiau atsieina, tad numatytas skaičius turi būti teisingas. Mūsų nustatyta kaina prenumeratoriai, \$2 už vieną kopiją, yra gana maža, ir tik bus galima taip palaikyti, jeigu gausime gražų skaičių užsakymų.

Siųskite prenumeras atis aukas Lithuanian Fine Arts League, 110-06 Atlantic Ave., Richmond Hill 19, N.Y.

Dar viena pastaba mūsų rinkinio talkininkams: Malonėkite užrašyti kiekvieno prenumeratoriaus adresą, kad knyga galėtume siųsti jam tiesiai į namus.

Wilkes-Barre, Pa.

Teko sužinoti, jog šioje apylinkėje į pabaigą 1956 metų mirė daug lietuvių, o ypač buvusių mainierių, kuriuos dusino mainų dulkės iki uždusino.

Man gyvenant šioje apylinkėje apie 40 metų, su vienu teko kartu dirbti, kitus taip pažinojau — susitikdavome viešose parengimuose — prakalbose. Šiandien jau mažai jų yra like.

Rugsėjo 21 d. mirė A. Mantautas. Dar atrodė gana drūtas vyras, buvo stambaus sudėjimo. Apie 40 metų dirbo mainose. Man teko su juo drauge dirbti 1907 metais. Jei ne tos dulkės dar būtų pagyvenęs. O spalio 11 d. mirė Matulionis ant Port Blanchord, taipgi nuo dulkių. Gruodžio 16 d. mirė Pittstone J. Kriščiūnas (apie jį bus atskirai parašyta).

Gruodžio 7 d. Wilkes-Barre mirė J. Ulinskis, daugeliui žinomas siuvėjas. Kadaise, rodos, dar skaitė darbininkiskus laikraščius, bet vėliau niekas jo nematė jokiam viešame parengime, nieko neskaitė. Gyveno tik sau, „užsidaręs“. Palaidotas ant Wyomingo laisvų kapinių, dalyvaujant apie pusztuziniui žmonių. Amžiaus turėjo apie 80 m. Lietuvoje paėjo, rodos, iš Zanavykų — Jankų ar Griškobūdžio apylinkės.

Iš draugų, kaip pažįsturiu, jau neadau bepailiko. Anot Maironio:

Salta mirtis užmerkė jų akis.
Ant užmiršto jų kapo, nesimato vainiko,
Vien tik šviečia žvaigždė — naktimis...

Reporteris

JAUNIEJI DŽUKIJOS POETAJ

Tu nuėjai

Tu nuėjai, sudje man nepasakęs,
Net nepažvelgęs paskutinį syk.
Ir visą naktį vaidenos tavo akys,
Kurios be žodžių sakė "Eik, išnyk!"
Na, ką, nepulsiu tau po kojų
Ir nemaldausiu meilės niekados,
Nors plyštų nuo kančios širdis manoji,
Aš nenulenksiu prieš tave galvos.
E. STRUMKEVICIŪTE

Piršliai

Žvengia žirgas jau prie kiemo vartų
Ir varpeliai suskamba linksmi.
O! piršliai!... Supratau iš karto,
Sirdužėlė plaka neramiai.
Liks darželis mano nunylėtas,
Piktžolės užžels visus takus,
Ir nuvys rūtelės, šiomet sėtos,
Ir pravirks jurginas išsidūš.
Ka pavasarį alyvos žiedais skleisis,
Gegutėlė tyliai užkukuos,—
Aš darželin mintimis ateisiu,
Ir širdis jaunystę uždainuos.
E. STRUMKEVICIŪTE

Užžėlęs takas

Tavim aš gyvenau, tavim tikėjau,
Kai pas tave šiuo vaikščiojau taku.
Tik vieną aš tave karštai mylėjau
Ir be tavęs man būdavo nyku.
Dabar šitam take vien' usnys želia—
Jau tu manęs šiandieną nemyl.
Tad pasakyk, brangioji, ar negelia
Tavos širdies ši piktžolė dygl?
J. LAURINAVIČIUS

Svajonė

Kartais savo širdy karštą meilę jauti,
Bet slaptai ją krūtinėj nešioji.
Nes išdrįst negali draugei tarti, kad myli,
Ir dažnai naktimis ją sapnuoji.
Ir todėl neretai, kai sutemsta, mąstai,
Kad tu nieko daugiau nenorėtum,
Jei tik draugė šita, taip karštai pamilta,
Tavo paslaptį šita atspėtų.
J. LAURINAVIČIUS

V. MYKOLAITIS-PUTINAS

SUKILĖLIAI

Kovų dėl žemės ir laisvės
vaizdai 1861-1864 metais

(Tąsa)

XXVIII

Baigiantis liepos mėnesiui, Balsių
Vincui pavyko pasiūsti Petriui žinią apie
ruošiamą Panevėžy rugpiūčio 12 d.
šventę, kur būsianti Katrytė ir kad jis
galis ten su ja pasimatyti. Praėjus po-
rai savaitėi, Petras buvo bažnyčioje ir
girdėjo, kaip po pamokslu kunigas pa-
skelbė, kad rugpiūčio 12 dieną Panevė-
žy bus iškilmingai švenčiama Lietuvos
ir Lenkijos susivienijimo atminimas.

— Mieli broliai Kristuje, bajorai ir
valsčionys! — baigdamas kalbėjo kuni-
gas. — Bažnyčia šventa, visų mūsų mo-
tina, laimina tas iškilmes ir geidžia, kad
susitikimas ir vienybė įsiviešpatautų vi-
sų jos sūnų širdyse. Taigi kas galit, kam
leidžia darbai, traukit į Panevėžį. Gas-
padoriai, į juos kreipiuosi. Jeigu ir jūsų
sąmądinys norėtų dalyvauti toje šven-
tėje, leiskite jam, tegu eina. Jau gal ne-
betoli ta diena, kada bajoras ir šlektas,
ponas ir kaimietis, gaspadorius ir ber-
nas stos į kovą dėl bažnyčios, tikėjimo
ir tėvynės laisvės.

Didelį įspūdį tie žodžiai padarė klau-
sytojams. Išėjo iš bažnyčios žmonės bū-
riavosi, vieni kitų klausinėjo, kas ten
per negirdėtą šventę ruošiamą tame Pa-
nevėžyje. Dvarų tarnautojai — prievaiz-
dai, liokajai, vežėjai, prisiklausę savo
ponų, pasakojo kaimiečiams, ką girdėjo
ir žinią, daug ką perdėdami ir pagrą-
žindami. Vieno dvaro liokajus gyrėsi,
kad pas jo ponus atvažiuos kažkoks
ponaitis iš pat Varšuvos ir pripasakos
baisių istorijų, kas ten darėsi toje Var-
šuvoje, koks ten buvęs kraujo praliejim-
as. Ponaitis rodęs paveikslėlius sušau-
dytų žmonių ir sulaužyto kryžiaus. Po-
nia ir panelė verkė klausydamos, o pas-
kui visi ponai juodais drabužiais apsitai-
sė. Bet Panevėžio šventėje būsių links-
ma. Ponai rinkę pinigų valgiams ir gė-
rimams, o ponija ir panelė naujas suknius
siūdinosi.

Visi smalsiai klausė tokių šnekų, o
labiausiai Venckų Adomėlis. Tai bent
naujienos! Ir jis nusprendė žūt būt Pa-
nevėžį pasiekti. Pamatęs, kad ir Balsių
Petras landžioja žmonėse, Adomėlis jį

Žiburiai

žaliuojančia mūsų žeme praeini,—
Sutinka tave žiburiai devyni,—
Gegužio naktis miestą gaubia vėsi,—
Žvaigždžių nematyti šviesų spindesį.
Ne vien miestai šviečia naktį švyturiais,—
Sušvinta kolūkiuos nauji žiburiai.
Visur prasiskverbs jų galinga šviesa,
Toliausios Tėvynės žėrės kraštuos.

* * *

Juosia pievas, vasaros rūkai,
Viršum šilo pilnatis pakilo.
Eidamas rasa įsiklausai
Į miglotą sidabrinę tylą.

Tu toli. Jei užmiršai mane
Tarp klevų, kur šlama lieknas uosis,
Gal kai mėnuo suspindės lange,
Tu mane ateinantį sapnuosi...

* * *

Gyvent... gyvent... Gyvenimo tu trokšti!
Cha, cha!.. Kad būtų lengva, šilta ir ramu.
Lindi užuvėję, kad nenublokštų
Į sūkurį toliau kiek nuo namų.
Gyvenimu praėjus abejingai,
žiūrėjęs savo gūžtos ir naudos,
Ir užbaigę gyvenimą sustingęs,
Lyg knygą užverti, net nesupratęs jos...

D. TARTELIS

Varėna

Majakovskiškias žodis

Ne, nemirė poetas—
Siela netolpa karstan.
Tartum plienas žodis kietas
Amžius šauks mus kurti, gyvent.
Jo eilėraštis sparnuotas
Mus lydėjo ir lydės:
Stepe, Kazachstano plotus
Užvaldyt mums padės.

Jis taikios sargyboj stovi,
Jis kolūkyj ir mieste—
Toks teisingas kaip tikrovė
Ir galingas kaip tiesa.

JUOZAS LANJAUSKAS

Jokėnai

"Naujo gyvenimo" kolūkis

Wilkes-Barre, Pa.

Labai vietoje buvo pas-
tebėta Krisluose (Laisvės
num. 3-čiam, šių metų) a-
pie tuos visų užmirštus ap-
leistus...

Apie Wilkes-Barre irgi
yra keletas tokių, kurie ly-
giai taip bus užmiršti—ap-
leisti.

Pavyzdžiui, neseniai mirę
tūlas siuvėjas. Iš vakaro
mirė, o jau ant rytojaus bu-
vo užkastas Wyomingo Lie-
tuvų kapuose, dalyvaujant
vos keliem palydovam. Tai
kieno čia kaltė? Ar matė jį
kas per paskutinius kelioli-
ką metų nors kokioje vie-
soje darbininkijoje suei-
goje? Ar paaukojo jis ge-
ram darbininkiskam tikslui
nors dešimtuką? Ar skaitė
nors vieną progresyvi laik-
raštį. Nieko tokio. Gal bu-
bo pavargęs ar nedirbo?

Visai ne! Liko namas apie
keturių tūkstančių vertės,
o sūnui 1,000 dolerių iš to
namo. O palaidotas taip
skubiai, net ne vietos bu-

vę draugai nežinojo — ypa-
tie, kurie neskaito vietos
dienraščių.

Daug metų atgalios jis
skaitė šiek tiek darbininkų
spaudą. Aido Choru gy-
vojant, retkarčiais matėsi
parengimuose.

Bet ne tik Wilkes-Barrėj,
o ir visoje apylinkėje yra
daug tokių apleistų užmirš-
tų. Vieni labai išimylėję
alutį ir degtinę. Taip, jog
neturi laiko nė laikraščio
pašiskaityti. Dar kiti labai
myli gilių tuzą ir bubnų de-
vynakę...

Taip sakant, baigiantis

gyvenimo žvakei degti, tai
jie ją uždega iš abiejų galų.
O kai graborius pakviečia
ant "Ride one way", tada
likusieji iš šeimos prirūgo-
ja, kad juos visi buvo pa-
miršę.

Ar ne laikas būtų pagal-
voti, nors baigiant gyveni-
mą — užbaigti jį žmoniš-
kai?

Wilksbarietis

Colombo. — Ceilono spau-
da sako, kad Edeno rezig-
navimas yra britiško kolo-
nializmo galo pradžia.

Tuo tarpu Argentinoje...

Buenos Aires. —Tuo tar-
pu, kai didesnė dalis Šiau-
rės Amerikos sukaustyta
žiemos šalčių, Argentinoje,
kur dabar vasara, nepap-
rastai šilta. Temperatūra
Buenos Airese šią savaitę
siekė 103 laipsnių.

PHILADELPHIA, PA.

HELP WANTED-MALE

MASINISTAI. Tuojau priimami.
Reikalingi prie Engine lathes, mill-
ing machine, tekintojas ir lydytojas,
su patyrimu. Nėra skirtumo am-
žiui. Visos apdraudos. Kreipki-
tės: H. & H. MFG. CO., Sycamore
& Mill Rd., Clifton Heights, Pa.
MA. 8-8900. (4-13)

HELP WANTED-FEMALE

Stenografistė ir reikalinga vedėja dėl
nuo Ugnies Apdraudos Kompanijos.
Grazūs ofisas žemutinėje dalyje
miesto. 37% valandų. Patyrimas
nereikalingas, mes sutinkame išmo-
kinti biznio. Sauskite Mr. Wight.

WA. 2-2730.

(7-13)

27ta DIENA SAUSIO-JANUARY

Yra svarbi diena progresyviams Amerikos lietuviams, nes tą dieną
ivyksta Laisvės B-vės dalininkų suvažiavimas, o po jo vakare bus

BANKETAS

Suvažiavimo Pradžia 10- Valandą Ryto, Banketo Pradžia 6-tą Val. Vakare

Bilietas \$3.00 Asmeniui

Apart Gerų Valgių Bus Dainų Programa

Ją Atliks Aidsietyno Kvartetas, Vadovaujant Mildred Stensler

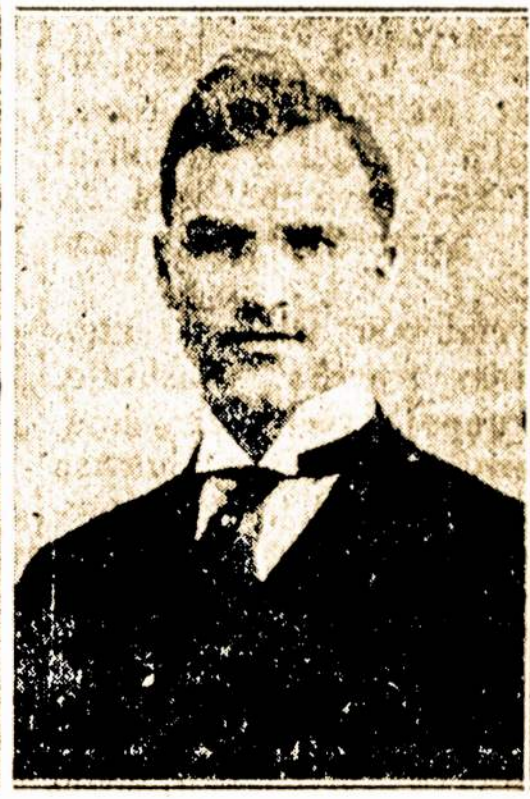
Jonas Grybas

Mildred Stensler

Ona Stelmokaite

Tadas Kaškievicius

Suvažiavimas ir Banketas bus

Liberty Auditorium

110-06 Atlantic Ave., Richmond Hill, N.Y.

Kiekvienas šerinininkas, kuriam nepertolima kelionė, privalo dalyvauti suvažiavime.

Taipgi dalyvausime ir bankete ir pasirūpinkime iš anksto įsigyti banketo bilietą.

(Bus daugiau)

